

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת ראה תשפ"ג

קורא יושבי חדר, לשון מניעה, שמונעים עצמם מתאונת עולם הזה ומתאונת קבוץ המטון, אלו נקראים 'יושבי חדר': (מעגלי גדק, אות ר"ש)

בכל יום הקב"ה מסייע ללומד לחדש בתורה

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי (תהלים קיט צו). הפנה כמו שאמר רבותינו ז"ל (יובא להלן) דבכל יום ויום הקדוש ברוך הוא נותן בלב לומדי תורה לשמה לחדש חדשים בתורה, ולפיכך ברכת התורה נקבעה בלשון הוה 'ברוך אתה ה' נותן התורה, ולא 'ברוך אתה ה' אשר נתן התורה':

ואפשר דזה נרמז בתבת 'אנכי הנאמרה בתחלת עשרת הדברות, ד'אנכי ראשי תבות' אני נותן כל יום, רמז להם הקדוש ברוך הוא, שלא תאמרו נתינת התורה דוקא כי אם ביום זה, דעו שבכל יום ויום אני נותן לכם תורה מחדש, רק חזקו ואמצו ולא תרפו ידיכם מן התורה:

לזה רמז משה באומרו 'ראה אנכי נותן לפניכם היום'

ואפשר דלזה גם כן רמז משה רבנו עליו השלום במשנה תורה באמרו (דברים יא כו) 'ראה אנכי נתן לפניכם היום, דתבת 'אנכי' ותבת 'היום' נראו כמיתרים, דדי באמרו 'ראה נתן לפניכם ברכה'. אלא דבא לעוררם שיחזיקו בתורה ולא ירפו ידיהם ממנה, כי על ידי זה בכל יום מתחדש להם דבר חדש. וכמו שכתב שלמה המלך עליו השלום (משלי ה ט) 'אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירוך בכל עת באהבתה תשעה תמיד, משמע דבכל עת מתחדש לאדם בה. ואמר משה רבנו עליו השלום לישראל, התבוננו במלת 'אנכי הנאמרה בתחלת עשרת הדברות, דשם נרמז דבכל יום נותן הקדוש ברוך הוא בלב כל חכם לב תורה מחדש, וזהו שאמר 'ראה אנכי, דהינו, ראו והתבוננו במלת 'אנכי, ושם נרמז שאני נותן לפניכם בכל יום ברכה מחדש שהיא התורה, לפיכך חזקו ואמצו, דאם תחזיקו בה ירי ברכה, ואם לאו בהפך חס ושלום:

נמצא, כשאדם אינו מתעצל בדברי תורה, הקדוש ברוך הוא נותן לו חכמה מחדש. וזהו שאמר מה אהבתי תורתך והאהבה שאני אוהב אותה ודבק בה הועילה לי רבה, שהתורה היא משיחה לי ומוסיפה לי בכל יום חכמה כאמור. וזהו שאמר כל היום היא שיחתי, כלומר, היא משיחה לי ומוסיפה בי רוח חכמה חדשה בכל יום, וזה מרב אהבתי בה, שאני דבק בה לשמה:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ט)

מה התקן לאחריה, והתקן הוא שתכין מלבוש מימיך: (פיתוחי חותם פרשת ראה)

ותן צדקה בעין יפה

איש כמתנת ידו כברכת ה' אלקיך אשר נתן לך (דברים טז ז). אפשר לרמוז כפי מה שאמר התנא עליו השלום (אבות פ"ג מ"ז) תן לו משלו שאתה ושלך שלו, וכן בדרו הוא אמר (דבתי א ט כ"ד) 'כי מקר הכל ומדך נתנו לך'. והינו, שבא משה רבנו עליו השלום כאן להזהיר לישראל, ואמר להם, אל ירע בעיניכם במתנות עניים, שהרי הקדוש ברוך הוא הוא שנותן לכם מה לתן, והוא שצוה לכם לתן לעניים, נמצא משלו אתם נותנים, אם כן למה ירע בעיניכם. וזהו שאמר איש כמתנת ידו, וזה המתנה שאתה נותן אל ירע בעיניך, שהרי לא נתת משלך כלום רק מברכת ה' אלקיך אשר נתן לך. אי נמי בא לרמוז דצריך לתן בעין יפה כמו שנתן לך הקדוש ברוך הוא בעין יפה, וזהו שאמר איש כמתנת ידו, ובלבד שתהיה כברכת ה' אלקיך, דהינו, כמו שהוא נתן לך כך אתה צריך לתן בעין יפה:

(פיתוחי חותם פרשת ראה)

עונש הנמנע מלתת צדקה

רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו (תהלים קיט קנה). אפשר לומר, שרשעים שאמר כאן הם הקמצנים והם אבירי לב מן הצדקה, שיש להם מטון וקופצים ידיהם מלתת, ואף על פי שאין עברות אחרים בידם מכל מקום רשעים הם:

והנה רבותינו זכרונם לברכה אמרו (זוהר ח"א סה) שפעם אחת קורא לבני העולם (תהלים מט ב) 'ושבי חדר, ופעם אחת קורא להם (ישעיה לה יא) 'ושבי חדר, ואמרו, שהטעם הוא, שבני אדם שהושבים העולם הזה עקר ותאותם לקבץ מטון ולצבד הון, ואינם רוצים להנות לעניים ולתלמידי חכמים, אלו מעשיהם כמעשה החלדה שנוגבת וחוספת ובאה חלדה אחרת או תיה אחרת וחוספת והיא לא נהנית בו, כך מעשיהם של בני אדם הלוהטים אחר המטון לקבץ אותו ואינם מהנים עצמם מטון בנתינת צדקה ובגמילות חסדים, וסוף סוף יבואו ירים ויאכלו אותו, ולא יאכלו קרא ישיבי חדר, ועליהם אמר דוד המלך עליו השלום נמי 'האזינו כל ישיבי חדר, ועליהם נמי סים המזמור ואמר (שם פסוק יא) 'ועזבו לאחרים חילם, שהכונה שאפלו ירעם אין נהנים ממנו כי אם אחרים: אמנם בני אדם שהם מחשבים כל הגלי העולם הזה אין בו קמש, ויודעים שהעולם הזה הכל וריק, והעקר הוא העולם הבא, וידם תמיד פשוטה ופתוחה לצדקה ולגמילות חסדים, ואין תאותם כלל לקבץ המטון, לזה

רזיונות וזהירות בכוננת הברכות

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום (דברים יא כו). יש לדקדק, היה לו לומר 'את הברכה אם תשמעו, כמו שאמר גבי קללה (להלן פסוק כח) 'אם לא תשמעו. ואפשר, דזו בעצמה ברכה היא, ואין ברכה מעלה מזו, דתחלה ברכם משה רבנו עליו השלום שיהיו שומעים ומקבלים ומקיימים מצות ה' דהוא עקר ביאת בני ישראל לעולם, ושהיו בעיניהם דברי התורה והמצות בכל יום כחדשים:

וזהו שאמר את הברכה אשר תשמעו, דהינו, הברכה שאברך אתכם תחלה היא זו, יהי רצון אשר תשמעו, דהינו שתהיו שומעים ומקבלים ומקיימים מצות ה' אלהיכם, ועוד, אשר אנכי מצוה אתכם היום, יהי רצון שבכל יום יהיו בעיניכם כחדשים (ספרי ואחתנו לג), נמצא זו ברכה בעצמה:

(פיתוחי חותם פרשת ראה)

ירבה בשתיקה, ולא ידבר אלא לצורך

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים יא כו). 'ראה עקב' גימטריא 'חשמל', והוא גימטריא 'מלבוש'. 'חשמל' דרשו רבותינו זכרונם לברכה בה (תהיג יג) על החיות 'חש מל, חיות עתים חשות עתים ממללות. ועל דרך זה יש לדרש על האדם, דצריך כל אדם לשמר את עצמו בדבורו, לא יהיה מרבה דברים, כי זה עקר כל האדם הוא רבי השתיקה, ולא ידבר רק לעת הצורך, וכל עקר דבורו לא יהיה רק בתורה ובתפלה, וכמו שאמר התנא (אבות פ"א מ"ז) לא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. ולכך נרמז זה בשתי תבות אלה 'ראה עקב, דהינו, ראית העקב שלך שהוא הסוף, שהוא עולם הבא, דרך זה העולם הבא תלויה בחש מל, דהינו תלויה בשמירת דבורך שתשמר, עתים שאתה צריך לחשות שמר עצמך מלדבר, ועתים שאתה צריך לדבר, כגון בדברי תורה ותפלה וכיוצא מצרכי שמים, שמר עצמך מלשתק:

הימים שמקיים בהם מצוות נעשים מלבוש לעולם הבא

עוד, גימטריא 'מלבוש', לרמוז על מה שכתב בזהר הקדוש (ח"א רכד). על פסוק (בראשית כד א) 'ואברהם זקן בא בימים' ועל פסוק (שם מז כט) 'ויקברו ימי ישראל, דהמעשים טובים שאדם עושה בעולם הזה בימים, אותם הימים נעשים לו מלבוש שמתלבשת בהם נשמתו בצאתו מן העולם הזה, וזהו 'ואברהם זקן בא בימים', באותו מלבוש שעשה מימי. וזהו הרמז כאן, 'ראה עקב, דהינו ראה

חידה שבועית:

איזה ראשי תיבות דומז רבינו בתיבת אנכ"י הרמזים שה' נותן התורה מידי יום? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצת!)

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת שמיני:

הבחור שלמה צבי הרצל מבינת ערלית.

